

Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej w 2011 roku

Sytuacja ekonomiczna w 2011 roku i na początku 2012 roku

Rok 2011 był dla krajów wysoko rozwiniętych okresem powolnego wzrostu po uprzednim kryzysie finansowym i załamaniu w sferze realnej. Ogromne pakiety stymulujące w krajach wysoko rozwiniętych, realizowane za pomocą polityki fiskalnej (ulgi podatkowe, dopłaty do nowych aut, dotacje i dopłaty do kredytów) oraz polityki pieniężnej (bezprecedensowo niskie, w wielu krajach realnie ujemne stopy procentowe banków centralnych), przyniosły efekty w postaci pobudzenia wzrostu. Podstawowym wyzwaniem dla rządów i banków centralnych państw rozwiniętych, szczególnie w strefie Euro, był kryzys zadłużeniowy państw Południa Europy, w tym przede wszystkim Grecji, która utraciła możliwość samodzielnej obsługi swojego zadłużenia. Trudną sztuką było też i w dalszym ciągu jest w 2011 roku stopniowe wygaszanie pakietów stymulujących i związane z tym stabilizowanie finansów publicznych, w taki sposób aby nie zdusić odradzającego się wzrostu gospodarczego. Z drugiej strony nie ustają niezwykle silne bodźce pieniężne aplikowane bankom strefy euro przez Europejski Bank Centralny, który na przełomie roku 2011 i 2012 dostarczył bankom strefy euro trzyletnią płynność po cenie około 1% w skali roku. Z jednej strony redukuje to ryzyko kolejnej wojny depozytowej na rynku polskim, jako że banki córki zachodnich instytucji działające w Polsce nie mają poważniejszych problemów z finansowaniem, co jeszcze niedawno wydawało się bardzo realne. Z drugiej strony wprowadza to nierównowagę konkurencyjną na polskim rynku. Banki będące własnością zachodnich instytucji znów dysponują pieniądzem znacznie tańszym niż ten pozyskiwany przez banki z polskim dominującym kapitałem, w tym banki spółdzielcze.

Polska gospodarka silnie powiązana z krwiobiegiem światowej ekonomii zamknęła rok 2011 z wynikami zdecydowanie lepszymi od prognozowanych. Sytuacja na tle strefy euro i krajów regionu prezentuje się korzystnie. Zjawiskom kryzysowym, które dotarły do Polski z pewnym opóźnieniem, nie towarzyszyły gwałtowne dostosowania mechanizmów rynkowych na poziomie przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. W warunkach krajowych problemy na światowych rynkach finansowych odzwierciedlał w czasie rzeczywistym indeks główny Warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych, który spadł z poziomu ponad 65 tysięcy punktów w lipcu 2007 roku do poziomu poniżej 25 tysięcy punktów w pierwszym kwartale 2009 roku. W sferze realnej wyhamowanie dynamiki PKB przyszło ze znacznym opóźnieniem i miało miejsce dopiero w drugiej połowie 2008 i głównie w 2009 roku. Może to być związane z peryferyjnością polskiej gospodarki względem centrów światowych, ale też ze splotem sprzyjających okoliczności, w których Polska weszła w światowy kryzys (rozpędzona gospodarka wspierana dużymi transferami środków pomocowych Unii Europejskiej na inwestycje publiczne oraz korzystne dla konkurencyjności eksportu osłabienie złotego względem euro).

Lata 2010-2011 były okresem stopniowej odbudowy potencjału polskiej gospodarki, po spowolnieniu obserwowanym w 2009 r. Na tle innych krajów Unii Europejskiej wyniki gospodarcze naszego kraju prezentowały się bardzo dobrze, lokując nasz kraj w gronie europejskich liderów wzrostu.

• **W 2011 roku wzrost PKB wyniósł 4,3 %**, jako efekt przyrostu spożycia indywidualnego o 3,1% i inwestycji o 8,7%. Głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego był popyt wewnętrzny, ale wkład eksportu netto wyniósł +0,5 pkt. proc. Na przestrzeni kolejnych kwartałów tempo wzrostu PKB utrzymywało się na zbliżonym poziomie.

- W całym 2011 roku **produkcja sprzedana przemysłu** w pełnej zbiorowości podmiotów wzrosła o 7,5%, a w podmiotach o liczbie pracujących pow. 9 osób wzrosła o 7,7%. Najwyższy wzrost produkcji odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (o 8,3%).
- W okresie I-XII 2011 r. **produkcja budowlano-montażowa** dla pełnej zbiorowości podmiotów była wyższa niż przed rokiem o 12,0% (w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób o 16,3%) w porównaniu z analogicznym okresem 2010 roku. Było to efektem zarówno niskiej bazy z roku poprzedniego, a jednocześnie wynikało ze sprzyjającej pogody pod koniec roku, jak i trwałej poprawy koniunktury w budownictwie, związanej ze wzmocnionymi inwestycjami w tym sektorze.
- Wyniki w **handlu wewnętrznym w okresie styczeń-grudzień 2011 roku** były bardziej korzystne niż w analogicznym okresie roku 2010, co było efektem ożywienia popytu wewnętrznego, determinowanego stopniowym przyspieszeniem tempa wzrostu realnych wynagrodzeń oraz wzrostu zatrudnienia. Wolumen sprzedaży detalicznej zwiększył się (o 7,3%), w podmiotach o liczbie pracujących pow. 9 osób.
- Według wstępnych danych GUS w okresie styczeń-grudzień 2011 roku wartość eksportu liczonego według cen bieżących wyniosła 135,8 mld euro i była o 12,8% wyższa w porównaniu z rokiem 2010. Wartość importu wyniosła 150,5 mld euro i była wyższa o 12,1% r/r. Ujemne saldo obrotów towarowych wyniosło 14,7 mld euro i pogorszyło się o 0,9 mld euro. Wśród głównych odbiorców polskich towarów znalazły się Niemcy (26,1% ogółu eksportu Polski), Wielka Brytania (6,4%) oraz Rep. Czeska (6,2%). Z kolei największa część importu Polski pochodziła z Niemiec (22,3%), Rosji (12,2%) oraz Chin (8,8%).
- W świetle wstępnych danych NBP w okresie I-XII 2011 roku miała miejsce poprawa salda na rachunku bieżącym bilansu płatniczego w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych przekroczył o ponad 47% poziom sprzed roku.
- Inflacja mierzona wskaźnikiem CPI w okresie I-XII 2011 r. wyniosła 4,3%. Najszybciej rosły ceny transportu o 7,7% (w tym paliw do środków transportu – 13,7%) oraz koszty użytkowania mieszkania i nośniki energii – 6,2%. W tym samym okresie ceny produkcji sprzedanej przemysłu wzrosły o 7,6%, a ceny produkcji budowlano-montażowej o 1,0% (r/r).
- W 2011 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 3,2% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosło 5 544 tys. osób. Na koniec grudnia 2011 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 1 983 tys. osób (o 68 tys. więcej niż przed miesiącem). Stopa bezrobocia rejestrowanego w grudniu 2011 roku wyniosła 12,5% i była najwyższa od kwietnia 2011 r., kiedy to odnotowano bezrobocie na poziomie 12,8%.
- W okresie styczeń-grudzień 2011 roku wzrosło przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw – wyniosło 3 605 zł i było wyższe o 5,0% (nominalnie) niż w analogicznym okresie roku 2010. Nieznacznie wzrosła siła nabywcza przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, jak również emerytur i rent z pozarolniczego systemu ubezpieczeń. Nastąpiło natomiast obniżenie siły nabywczej emerytur i rent rolników indywidualnych wobec roku 2010.
- W okresie jedenastu miesięcy 2011 roku w ujęciu nominalnym dochody budżetu państwa wyniosły 255,0 mld zł, wydatki zaś kształtowały się na poziomie 276,5 mld zł.

Deficyt budżetowy w całym roku **wyniósł 25,1 mld zł** i stanowił 62,4% założonego na cały 2011 rok.

- W okresie I-XII 2011 r. **Rada Polityki Pieniężnej** dokonała zmiany stóp procentowych czterokrotnie: w styczniu, kwietniu, maju i czerwcu podnosząc je każdorazowo o 0,25 pkt. proc.

- **Na rynku walutowym** w 2011 r. można było zaobserwować duże wahania. W I połowie roku następowała widoczna aprecjacja polskiej waluty wobec dolara, a wyraźne osłabienie nastąpiło w ostatnim kwartale. Znaczący spadek wartości złotego w stosunku do euro odnotowano natomiast w III i IV kw. 2011 r. Znaczne wahania wartości złotego wynikały przede wszystkim z niepewnej sytuacji panującej w strefie euro, związanej z problemem zadłużeniowym.

Najnowsza projekcja Narodowego Banku Polskiego prognozuje wzrost PKB w 2012 roku na poziomie 3% zaś założenia Ministerstwa Finansów wskazują na 2,5%.

Aktualna sytuacja ekonomiczno – finansowa Banku

Sytuację ekonomiczno – finansową Banku należy uznać za stabilną i korzystną. Wynik brutto w 2011 roku wyniósł 12 020 tysięcy złotych. Wynik netto 9 763 tysiące złotych. Biorąc pod uwagę wysokość aktywów, które pracowały na ten wynik, Bank odznacza się relatywnie wysokim wskaźnikiem ROA, który po 2011 roku wyniósł 1,86% i był wyższy o 0,74 pp. od średniego w grupie rówieśniczej zrzeszonych banków spółdzielczych.

Koszty działania absorbowwały wynik z działalności bankowej w 44,68% (C/I). Dla porównania w grupie rówieśniczej zrzeszonych banków spółdzielczych w 60%.

Osiągana rentowność pozwala zabezpieczyć potrzeby w zakresie adekwatności kapitałowej. Wynoszące ponad 64 miliony złotych fundusze własne posiadają korzystną strukturę: 15% przypada na zobowiązania podporządkowane, około 17% to fundusz udziałowy zaś najistotniejszą pozycję stanowi zakumulowany w funduszu zasobowym zysk netto z lat ubiegłych.

Wskaźnik zwrotu z kapitału ROE na 31.12.2011 roku wyniósł 18,47% i był o 4,36 pp. wyższy niż w grupie rówieśniczej zrzeszonych banków spółdzielczych.

Rentowność kapitału pozwala nie tylko chronić kapitał przed utratą wartości w czasie, ale też zabezpieczyć jego adekwatny poziom w związku z dynamicznym rozwojem skali działalności bankowej.

Bank posiada wysoki współczynnik wypłacalności, który na 31.12.2011 roku wynosił 14,59%. Ta sytuacja wynika w dużej mierze z faktu emisji w 2011 roku obligacji podporządkowanych o wartości 10 milionów złotych i zaliczenia ich do funduszy uzupełniających.

Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kredytach brutto na koniec 2011 roku wyniósł 4,19% przy średniej dla grupy banków zrzeszonych z sumą bilansową powyżej 200 milionów złotych na poziomie 7,52%.

Koszty zabezpieczenia ryzyka kredytowego pochłonęły wynik z działalności bankowej w 7,21%. Saldo rezerw celowych wyniosło 1 930 tysięcy złotych.

Suma bilansowa obrazująca skalę działania i ogół środków pozostających w zarządzaniu Banku, na koniec 2011 roku wyniosła 577 milionów złotych wobec 506 milionów złotych na koniec roku 2010. W aktywach Banku dominowały kredyty (w ujęciu bilansowym) dla sektora niefinansowego i Jednostek Samorządu Terytorialnego, które łącznie stanowiły 392 miliony złotych i 68,04% sumy bilansowej. Drugą istotną pozycją aktywów były należności

od sektora finansowego, co w przypadku Banku oznaczało lokaty (wolne środki) utrzymywane w banku zrzeszającym, stanowiące główne zabezpieczenie płynności Banku. Taka struktura aktywów przychodowych najistotniejsze znaczenie przypisuje zarządzaniu i metodom redukcji ryzyka kredytowego, odnoszącego się do poszczególnych portfeli oraz pojedynczych ekspozycji.

Udział aktywów przychodowych pracujących w aktywach ogółem wynosił na koniec 2011 roku 94,41% i był wyższy niż średnia dla banków zrzeszonych z sumą bilansową powyżej 200 milionów złotych.

W pasywach dominuje baza depozytowa (zobowiązania wobec podmiotów niefinansowych oraz sektora budżetowego) wynosząca w ujęciu bilansowym 465 milionów złotych. Baza depozytowa odznacza się stabilnością tj. niskimi wahaniami jej stanu oraz stałym trendem wzrostowym.

Znacznym źródłem finansowania działalności przychodowej Banku były fundusze własne ujmowane w wyliczeniu współczynnika wypłacalności (11,11% funduszy własnych w sumie bilansowej), które wyniosły na koniec 2011 roku ponad 64 miliony złotych. Fundusze uzupełniające wyniosły 10,2 miliona złotych, z czego 10 milionów stanowiły środki pozyskane z emisji dziesięcioletnich obligacji notowanych na rynku Catalyst GPW. Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła Bankowi zgody na zaliczenie tych środków do funduszy własnych uzupełniających.

Bank prowadził zrównoważoną politykę handlową. Priorytetem zarządu Banku jest zrównoważony rozwój głównych pozycji bilansu, pozwalający unikać napięć kapitałowych czy płynnościowych.

Stabilny rozwój na przestrzeni ostatnich sześciu lat przedstawia poniższa tabela.

Podstawowe wyniki (w tys. złotych)

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2010/2006 (w proc.)	30.12. 2011
Suma bilansowa	277 126	321 897	379 694	432 135	505 989	182,6%	576 590
Fundusze własne	25 714	30 942	33 002	40 000	46 912	182,5%	64 060
Kredyty netto	180 715	230 039	258 818	288 035	342 377	189,5%	392 285
Depozyty w ujęciu bilansowym	242 574	281 667	330 924	379 780	444 829	183,4%	465 313
Zysk brutto	4 771	5 819	9 299	7 035	8 930	187,2%	12 020

Jeżeli chodzi o strukturę podmiotową Klientów to portfel kredytowy Banku dzieli się w sposób podobny od długiego czasu po około 30% pomiędzy rolników, przedsiębiorców oraz konsumentów (kredyty gotówkowe i mieszkaniowe). Mniej niż 10% stanowią kredyty udzielone na inwestycje i bieżące potrzeby samorządów terytorialnych. Obrazuje to miejski – wiejski charakter Banku, który na koniec 2011 roku prowadził 24,3 tysiąca rachunków bieżących tj. ROR-ów, rachunków przedsiębiorców, instytucji i rolników.

Przychody odsetkowe Banku po 11 miesiącach roku 2011 wyniosły 36,1 miliona złotych i były o 26,22% wyższe niż w roku 2010. Koszty odsetkowe Banku wyniosły 15 milionów złotych i były o 21% wyższe niż w 2010 roku. Wynik z tytułu prowizji udało się zwiększyć o 8,62%. Wyniósł on 4,8 miliona złotych.

Wynik na działalności bankowej wyniósł 26,7 miliona złotych wobec 21 milionów złotych w roku 2010 (wzrost o 27,1%).

Wynik finansowy brutto Banku w 2011 roku wyniósł 12 milionów złotych wobec 8,9 miliona złotych w roku 2010. Wynik netto wyniósł 9,8 miliona złotych wobec 7,2 miliona w roku 2010. Plany wyznaczone we wszystkich obszarach na rok 2011 zostały wykonane, a osiągnięty wynik brutto stawia Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej w I dziesiątce banków spółdzielczych w kraju oraz na III miejscu w Grupie BPS.

Zarząd będzie rekomendował zatrzymanie około 84% nadwyżki bilansowej z przeznaczeniem na powiększenie funduszu zasobowego, a także wypłacenie Członkom godziwej dywidendy w wysokości 11% od posiadanych udziałów członkowskich.

Wyniki uzyskane za styczeń i luty 2012 roku są lepsze niż w analogicznym okresie 2011 roku. Wynik finansowy brutto na koniec lutego 2012 roku wyniósł 2,3 miliona złotych.

Niezwykle istotnym wydarzeniem była przeprowadzona 11 lutego 2011 roku emisja obligacji dziesięcioletnich Banku z terminem wykupu w 2021 roku.

W obecnym stanie prawnym (na mocy Ustawy o obligacjach) istnieje możliwość emisji przez Bank Spółdzielczy obligacji długoterminowych. Prawo bankowe pozwala (za zgodą KNF) na zaliczanie środków z emisji obligacji na zasadzie tzw. długu podporządkowanego do funduszy własnych uzupełniających.

Po zaliczeniu wartości obligacji do funduszy własnych należy przez ostatnie pięć lat trwania życia obligacji każdego roku odpisywać (amortyzować) od funduszy 20% ich wartości.

We wcześniejszym okresie istniały istotne ograniczenia w plasowaniu emisji obligacji banków spółdzielczych na rynku kapitałowym.

W ostatnim czasie wzrost ryzyka kredytowania przedsiębiorstw w bankach komercyjnych oraz innych instytucjach finansowych skłonił je do poszukiwania możliwości (bezpiecznego i rentownego w relacji do długu państwa i samorządów) lokowania środków.

Zbiegło się to w czasie z uruchomieniem w IV kwartale 2009 rynku obligacji CATALYST na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie, co czyni inwestycje w obligacje płynnymi i przejrzystymi.

Niebagatelną rolę w sprawie odgrywa także powstanie i rozwój Domu Maklerskiego Banku BPS S.A.

Oprocentowanie obligacji jest oparte o WIBOR 6M z marżą od 3,5 p.p.

Podstawowe zalety rozwiązania dla Banku to:

1. Powiększenie funduszy własnych po cenie relatywnie konkurencyjnej w stosunku do Funduszu Udziałowego, od którego płacimy dywidendę z zysku po opodatkowaniu.
2. Pozyskanie dodatkowych funduszy własnych, które są warunkiem rozwoju Banku i jego akcji kredytowej.
3. Zabezpieczenie w świetle obecnych możliwości prawnych (zgodnie z zasadą, że prawo nie działa wstecz) adekwatnego poziomu funduszy własnych i współczynnika wypłacalności w obliczu możliwego ostrzejszego podejścia kolejnej umowy kapitałowej i przepisów krajowych w sprawie zaliczania poszczególnych pozycji (funduszu udziałowego oraz długu podporządkowanego) do funduszy własnych.
4. Pozyskanie obok większych funduszy własnych stabilnego, długoterminowego źródła finansowania aktywów nieporównywalnego z żadnymi środkami depozytowymi.

Główne rodzaje ryzyka w działalności Banku

Z uwagi na posiadaną strukturę aktywów głównym ryzykiem w działalności Banku jest **ryzyko kredytowe** związane z możliwym pogorszeniem się zdolności kredytowej naszych klientów i niewykonaniem przez nich zobowiązań wobec Banku.

Bank utrzymuje ryzyko kredytowe na umiarkowanym poziomie. Wskaźnik kredytów zagrożonych wyniósł na koniec 2011 roku 4,19% przy średniej dla grupy banków zrzeszonych z sumą bilansową powyżej 200 milionów złotych na poziomie 7,52%.

W celu redukcji ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia rzeczowe i osobiste.

Minimalizowaniu ryzyka kredytowego służy system zarządzania nim. Na system składają się procedury kredytowe (regulaminy i instrukcje), podział kompetencji w podejmowaniu decyzji kredytowych. Służą temu również przyjęte limity ograniczające ryzyko kredytowe, a dotyczące koncentracji zaangażowań wobec jednego klienta bądź klientów powiązanych, koncentracji zaangażowań w branży gospodarki, a także koncentracji w te same rodzaje zabezpieczeń. Ryzyko kredytowe klienta oceniane jest w zależności od kwoty kredytu przez inspektorów kredytowych. Rolę opiniodawczą pełni Komitet Kredytowy. Ryzyko kredytowe Banku raportowane jest Zarządowi w okresach miesięcznych, a Radzie Nadzorczej w okresach kwartalnych.

Znaczną rolę w redukcji ryzyka kredytowego pełni również dostęp do zewnętrznych baz danych tj. Biura Informacji Kredytowej, Biura Informacji Gospodarczej Infomonitor oraz Krajowego Rejestru Długów.

Biorąc pod uwagę możliwe hamowanie tempa wzrostu gospodarczego można spodziewać się nieznacznego pogorszenia jakości portfela kredytowego.

Bank utrzymuje **ryzyko płynności** na niskim poziomie, w tym nadzorcze miary płynności na poziomie zdecydowanie wyższym niż wartości minimalne ustalone przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku depozyty sektora niefinansowego i budżetowego pokrywały kredyty w 118,6%. Bank wykazywał i wykazuje nadal nadpłynność finansową, a wolne środki lokuje w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Przejściowe obniżenie relacji rokrocznie obserwowane jest w trakcie roku i związane jest z jednej strony z akcją inwestycyjną klientów Banku, z drugiej z faktem, iż znaczny przyływ środków depozytowych notowany jest pod koniec roku. Między innymi w związku z wpływem dopłat bezpośrednich dla obsługiwanych przez Bank gospodarstw rolnych.

Bank analizuje ryzyko płynności codziennie w zakresie nadzorczych miar płynności oraz kontroli przepływów pieniężnych. Co miesiąc płynność poddawana jest analizie kompleksowej. Główne sposoby redukowania ryzyka płynności to kształtowanie odpowiedniej struktury aktywów z adekwatnym buforem płynności oraz działania na rzecz budowania trwałych relacji z klientami, co sprzyja wysokiej stabilności depozytów.

W ramach analizy ryzyka rynkowego główny nacisk Bank kładzie na analizę ryzyka stopy procentowej, a w jego obrębie ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania oraz ryzyka bazowego. Sytuacja w 2011 roku była dla Banku korzystna. Przede wszystkim na skutek faktu, że Bank posiada tzw. dodatnią lukę stopy procentowej tj. znaczną przewagę aktywów opartych o zmienne rynkowe WIBOR oraz stopę redyskonta weksli ustalaną przez Radę Polityki Pieniężnej wobec pasywów, których oprocentowanie w zdecydowanej większości oparte jest na decyzjach Zarządu Banku. W sytuacji wzrostu stóp procentowych przychody odsetkowe Banku automatycznie rosną. W związku z tym stanem rzeczy marża kredytowa Banku rozumiana, jak rozpiętość między średnim oprocentowaniem depozytów oraz kredytów wzrosła z niecałych 4 punktów procentowych na koniec 2010 roku do 4,8 punktu procentowego na koniec 2011 roku.

Ryzyko kursowe na skutek skali prowadzonej przez Bank działalności dewizowej jest bardzo niskie.

Bank w sposób ciągle doskonali system zarządzania **ryzykiem operacyjnym**. Zarówno w sferze uregulowań, jak i rozwiązań technologicznych (zapasowe centrum informatyczne, zapasowe łącza, zasilanie zapasowe). Mają one na celu podniesienie poziomu ochrony kluczowych procesów oraz zasobów. Ze względu na skalę działania i profil Banku sam poziom ryzyka operacyjnego przyjmuje się za umiarkowany. Ryzyko związane z outsourcingiem sprzedaży produktów bankowych nie występuje. Fluktuacja kadr jest marginalna. Bank bazuje na procedurach zrzeszeniowych, adaptowanych do skali i złożoności prowadzonej działalności.

Ryzyko biznesowe **redukowane jest poprzez wnikliwą analizę otoczenia rynkowego oraz szybkie reagowanie na zachodzące w nim zmiany. Bank posiada zdolność do generowania wyników ekonomicznych pozwalających zabezpieczyć adekwatność kapitałową.**

Charakterystyka otoczenia regulacyjnego, rynkowego i konkurencji Banku

Zarząd Banku na bieżąco przygotowuje i wdraża pakiety uregulowań oraz rozwiązania informatyczne związane z nowymi regulacjami. Zarówno ogólnie obowiązującymi przepisami prawa jak też uchwałami oraz rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego. I tak na przestrzeni ostatnich dwóch lat w Banku implementowano zasady Rekomendacji T i SII oraz S, zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, nowelizację ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, nową ustawę o kredycie konsumenckim oraz wiele mniejszych zmian.

Jeżeli chodzi o wyżej wymienione regulacje, szczególnie związane z kredytowaniem, należy stwierdzić, że nie pogarszają one w sposób istotny pozycji konkurencyjnej Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej. Kredytowanie konsumentów zawsze oparte było o wyliczenie zdolności kredytowej klienta. Czynniki behawioralne traktowane były pomocniczo. Od kilku lat wiarygodność weryfikowana jest dodatkowo przy wykorzystaniu wiedzy pochodzącej z zewnętrznych baz danych.

Podobnie LTV przyjmowane na poziomie pojedynczych ekspozycji oraz portfeli nawet w czasach boomu na rynku nieruchomości nie przekroczyło w naszym Banku poziomu 80%. Nie zmienia to faktu, że na przykład rygory nowej ustawy o kredycie konsumenckim w wielu aspektach mogą budzić opinię zbyt biurokratycznych, co w skrajnych przypadkach może prowadzić wręcz do dezinformacji.

Wszelkie zmiany są pracochłonne i wymagają dostosowań w zakresie użytkowanych systemów informatycznych.

Obserwowane są prace nad nowymi zasadami adekwatności kapitałowej oraz płynności znane pod wspólną nazwą Bazylea III, które staną się niebawem częścią prawa europejskiego w postaci ramowej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady oraz szczegółowego rozporządzenia Komisji Europejskiej (zwanymi łącznie CRD IV). Rozpatrywany jest możliwy wpływ tych uregulowań na sytuację i poziom poszczególnych wskaźników w Banku.

Pierwsze wnioski, jakie można wyprowadzić na bazie aktualnie dostępnej wiedzy są takie, że Bank (prowadząc nadal dotychczasową politykę w zakresie rozwoju aktywów i budowania bazy kapitałowej) nie powinien mieć problemu ze spełnieniem nowych zasad adekwatności kapitałowej. Bank posiada obecnie wysoki współczynnik wypłacalności oparty w przeważającej mierze o fundusze podstawowe. Tym samym posiada też odpowiednio wysokie możliwości zaliczenia, za zgodą KNF, dodatkowych zobowiązań podporządkowanych do funduszy własnych.

Sprostanie nowemu współczynnikowi LCR (Liquidity Coverage Ratio) również nie powinno sprawić problemu. Natomiast dostosowań struktury aktywów i pasywów wymagać może nowy współczynnik NSFR (Net Stable Funding Ratio).

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej posiada zgodę KNF na prowadzenie działalności na terenie całego kraju. Działalność koncentruje się na terenie powiatów ostrowskiego, ostrołęckiego i wyszkowskiego. Od maja 2011 roku funkcjonuje oddział w Warszawie.

W swojej działalności Bank napotyka silną konkurencję w postaci zlokalizowanych w miastach powiatowych – Ostrowi Mazowieckiej, Ostrołęce i Wyszku oddziałów i mniejszych placówek dużych komercyjnych banków sieciowych. W Ostrowi Mazowieckiej swoje usługi oferują placówki: Pekao S.A., PKO BP, Kredyt Bank, BGŻ, Credit Agricole, Invest Bank, Getin Bank, Alior Bank, EuroBank, Polbank, Meritum Bank, BPH, Bank Poczty, SKOK Stefczyka. Z identyczną sytuacją mamy do czynienia na terenie Wyszku oraz Ostrołęki.

Szereg sklepów oferuje kredyty ratalne. Coraz częstszym zjawiskiem jest realizowanie płatności w sieciach handlowo - usługowych. Póki co placówki banków komercyjnych oraz SKOK-ów nie zeszły poniżej miast powiatowych tj. do miejscowości gminnych. Jest to element istniejącej przewagi konkurencyjnej, którego znaczenie w latach kolejnych będzie jednak małe.

Konkurencja BS Ostrowi Mazowiecka z wymienionymi instytucjami odbywa się w różnych segmentach lokalnego rynku. Można wyróżnić kilka głównych płaszczyzn konkurencji:

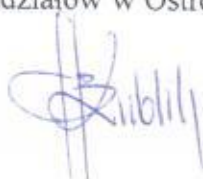
- o klienta detalicznego (kredyty konsumpcyjne, mieszkaniowe, obsługa środków bieżących i oszczędności ludności, realizowanie płatności ludności) BS rywalizuje praktycznie ze wszystkimi instytucjami wyżej wymienionymi,
- o klienta instytucjonalnego (kredyty finansujące działalność gospodarczą prowadzoną przez osoby fizyczne oraz w formie osób prawnych – głównie MSP, obsługa rachunków, rozliczeń i oszczędności podmiotów gospodarczych oraz instytucji np. samorządów) BS konkuruje przede wszystkim z oddziałami banków komercyjnych choć na przykład mikroprzedsiębiorstwa są również klientami SKOK-ów,
- o klienta prowadzącego działalność rolniczą BS konkuruje z oddziałami banków komercyjnych choć dotychczasowa nieobecność w ich ofercie (poza BGŻ) kredytów preferencyjnych, a także tradycyjna aktywność BS w tym segmencie rynku połączona ze stosunkowo wysoką lojalnością klienta – rolnika pozwala utrzymać przewagę w obsłudze rolnictwa nad konkurentami.

Przewagą BS w grze konkurencyjnej jest gęsta sieć placówek, doskonała znajomość klienta i związana z tym relatywnie wysoka jego lojalność, a także świadomość i zaufanie do marki (bank nieprzerwanie działa na terenie Ostrowi i okolic od 1898 roku). Niewątpliwym atutem jest szybkość i elastyczność podejmowanych decyzji. Wiąże się to ze zlokalizowaniem na miejscu centrum decyzyjnym, które po pierwsze wpływa na szybkość podejmowania decyzji, a po wtóre pozwala podchodzić do konkretnych przypadków w sposób bardziej indywidualny aniżeli w oddziałach banków sieciowych.

Przewagą banków sieciowych są natomiast w pełni profesjonalizowane kampanie reklamowe realizowane zarówno na poziomie mediów ogólnopolskich (w ramach całej grupy), jak także na poziomie mediów lokalnych w ramach budżetów poszczególnych oddziałów, a także w niektórych przypadkach technologia.

Struktura organizacyjna, kadrowa i produktowa Banku oraz jego umiejscowienie w sektorze banków spółdzielczych

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej prowadzi działalność na terenie powiatów ostrowskiego, wyszkowskiego i ostrołęckiego za pomocą Centrali Banku w Ostrowi oraz oddziałów w Ostrowi Mazowieckiej, Małkini, Broku, Zarębach Kościelnych,

Andrzejewie, Starym Lubotyniu, Brańszczyku, Somiance, Wyszkanie, Ostrołęce, punktów obsługi Klienta w Szulborzu Wielkim, Jasienicy, w Ostrowi przy ulicy 3 Maja 100, w Ostrowi na terenie sklepu „Bartek”, w Urzędzie Gminy Ostrow Mazowiecka, w Urzędzie Skarbowym w Ostrowi, w Urzędzie Skarbowym w Wyszkanie, w Urzędzie Gminy w Brańszczyku oraz w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego w Ostrołęce. Bank zatrudnia 150 osób. W maju 2011 roku otwarto oddział Banku w Warszawie przy ulicy Jubilerskiej 10. Obecnie jest on w fazie rozwoju portfela kredytowego oraz bazy depozytów.

W ramach struktury Banku występują trzy pionery: sprzedaży, administracyjny oraz finansowy. Pion sprzedaży obejmuje stanowiska specjalistów w Centrali oraz jednostki handlowe Banku. Pion podległy prezesowi zarządu obejmuje sprawy kadrowe, audyt wewnętrzny, zespół obsługi zarządu i spraw samorządowych. Pion finansowy obejmuje wydział finansowo – księgowy, a także zespół ryzyk planowania i analiz. Pionem finansowym oraz pionem sprzedaży zarządzają wiceprezesa zarządu. Rolę opiniodawczą pełnią komitety kredytowy oraz komitet ds. zarządzania ryzykami.

Struktura wiekowa kadry Banku jest zrównoważona i nie grozi problemami z zastępowalnością określonych pracowników.

30.11.2011 roku	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Liczba pracowników	150	14	136
Zatrudnieni na czas określony	4	0	4
Zatrudnieni emeryci i renciści	4	2	2
Średni wiek (w latach)	44	45	44
Średni staż w Banku (w latach)	16	11	16
Średnie wynagrodzenie (w złotych)	3 158	5 261	2 941

Ze 150 zatrudnionych osób 82 legitymują się wykształceniem wyższym, 59 średnim, 5 zawodowym oraz 4 podstawowym.

Bank posiada korzystną strukturę wiekową kadry pracowniczej. Fluktuacja kadr jest śladowa. Bank oferuje stabilne i pożądane miejsca pracy biorąc pod uwagę lokalny rynek pracy.

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej prowadzi działalność w oparciu o scentralizowany system finansowo – księgowy EuroBankNet firmy SoftNet Sp. z o.o. z Krakowa oraz inne systemy towarzyszące (pomocnicze) zarówno tej firmy jak też innych producentów. Posiada rozwiązania zapasowe zarówno w serwerowni głównej, jak też w serwerowni zapasowej. Posiada zapasowe łącza z placówkami oraz system awaryjnego, własnego zasilania w energię elektryczną w Centrali Banku, gdzie zlokalizowana jest serwerownia główna.

Klienci Banku obok obsługi w placówkach mogą korzystać z bankowości internetowej eBankNet firmy SoftNet oraz systemu zdalnej obsługi typu home banking o nazwie HomeNet firmy SoftNet. Za pośrednictwem kanałów zdalnych obsługiwanych jest blisko 4000 rachunków na 24,3 tysiące funkcjonujących. Jednak za pomocą bankowości internetowej i home banking wykonywanych jest ponad 40% przelewów wychodzących z Banku.

Bank za pośrednictwem banku zrzeszającego wydaje Klientom międzynarodowe karty płatnicze VISA do rachunków ROR, rachunków rolniczych oraz rachunków dla przedsiębiorców (blisko 4 tysiące sztuk). W bieżącym roku podjęto wydawnictwo kart debetowych VISA zbliżeniowych. Trwa testowanie oferowanej we współpracy z bankiem BPS karty kredytowej. Bank posiada pełną gamę produktów bankowych dla konsumentów, przedsiębiorców, rolników, samorządów terytorialnych oraz innych Klientów instytucjonalnych. Współpracując z partnerem zewnętrznym oferuje produkty ubezpieczeniowe. Wdrożono procedury leasingowe. Produkt oferowany jest w ramach współpracy z BPS Leasing. Polega na leasingowaniu klienta przez BPS Leasing

z jednoczesnym wykupem wierzytelności leasingowej naszego klienta przez Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej. Pozwoli to na oferowanie leasingu Klientom bez uszczuplenia z tego tytułu portfela kredytowego Banku.

W drugiej połowie 2009 roku Zarząd Banku podjął decyzję o zmianie zrzeszenia z Mazowieckim Bankiem Regionalnym S.A. w Warszawie na Zrzeszenie z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie (BPS). Umowa Zrzeszenia z BPS została podpisana w listopadzie 2009 roku i po sześciomiesięcznym okresie wypowiedzenia poprzedniej Umowy z MR Bankiem S.A. od 1 czerwca 2010 roku Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej stał się pełnoprawnym członkiem Zrzeszenia BPS.

Decyzja opierała się na przesłankach kosztowych oraz strategicznych. Grupa BPS z racji wielkości wykazuje najwyższe korzyści skali w ramach sektora bankowości spółdzielczej oraz najwyższy potencjał rozwoju (oferta uzupełnienia klasycznej bankowej oferty produktami w zakresie leasingu, kart, usług maklerskich etc.).

Działalność na przestrzeni 2010 roku oraz w roku 2011 potwierdziła słusność decyzji o zmianie Zrzeszenia. Koszty z tytułu prowizji (ponoszone głównie na rzecz zrzeszenia) wyniosły w 2010 roku 411,5 tysiąca złotych wobec 712,2 tysięcy w roku 2009 oraz 873,4 tysięcy złotych w roku 2008. W roku 2011 Bank notował dalsze obniżenie kosztów z tytułu prowizji. Wyniosły one 258 tysięcy złotych wobec 411 tysięcy w 2010 roku.

Dzięki obecności w Grupie BPS Domu Maklerskiego możliwa była zrealizowana w lutym 2011 roku emisja obligacji długoterminowych Banku i wejście z nimi na rynek obligacji Catalyst Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

Należy odnotować fakt, że na przestrzeni bieżącego roku doszło do połączenia Mazowieckiego Banku Regionalnego z Gospodarczym Bankiem Wielkopolskim w Poznaniu.

Znacznych nakładów pracy wymagały przedsięwzięcia technologiczno – organizacyjne, które Bank realizował w 2010 roku i pierwszej połowie 2011 roku. Wpływ na nie miała zmiana Zrzeszenia. Prace w obszarze informatyki koncentrowały się na dostosowaniu (przepięciu i uzupełnieniu luk) aplikacji Banku do współpracy z Bankiem BPS.

Zrealizowano w pełni wdrożenie standardu EMV (karty chipowe). Proces ten dla ograniczenia kosztów oraz ryzyka związanego z wymianą blisko czterech tysięcy kart, połączono z wymianą na karty BPS oraz wdrożeniem standardu wymiany danych on-line.

W pełni przystosowano rozwiązania Banku do współpracy z aplikacjami Zrzeszenia BPS. Proces zrealizowano praktycznie bez żadnych zakłóceń w sposób nieodczuwalny dla Klientów.

Analiza możliwości w zakresie rozwoju skali działalności

Sytuację ekonomiczno – finansową Banku w chwili obecnej można uznać za stabilną i korzystną. Bank posiada potencjał rozwoju.

Poniższa tabela przedstawia zmianę najważniejszych elementów bilansu oraz rachunku wyników BS Ostrow Mazowiecka na tle sektora (31.12.2011 roku w porównaniu do 31.12.2010 roku).

parametr	BS Ostrów Maz	Grupa BPS	Grupa BPS banki pow. 200 mln	Banki komercyjne
Suma bilansowa	13,95%	13,57%	16,80%	14,89%
Depozyty	10,33%	13,32%	16,35%	15,27%
Kredyty	14,77%	16,41%	19,08%	18,65%
Fundusze własne	27,05%	13,38%	17,66%	10,11%
Wynik netto	36,07%	23,56%	32,70%	33,46%

(opracowanie własne na podstawie danych miesięcznych ze strony KNF oraz zestawień Grupy BPS)

Pozycja Banku Spółdzielczego w Ostrowi w Grupie BPS na 31 grudnia 2011 roku

Parametr (w tys. Złotych)	BS Ostrów Mazowiecka	Miejsce w Grupie BPS
Suma bilansowa	576 590	9
Depozyty	465 313	10
Kredyty brutto	398 530	9
Fundusze własne	64 060	6
Wynik brutto	12 020	3

Nierównowaga systemu banków komercyjnych na 31.12.2011 roku

Parametr	Sektor BS (w milionach PLN)	Sektor banków komercyjnych (w milionach PLN)	Udział sektora BS
Suma bilansowa	74 909	1 188 084	5,78%
Depozyty	59 971		8,58%
Kredyty	44 279		5,53%
fundusze	7 754	103 123	6,99%
Wynik netto	921	14 458	5,87%

Kryzysowa sytuacja w światowej, w tym zachodnioeuropejskiej może przyczynić się do przetasowań na krajowym rynku bankowym. Niektóre z instytucji mogą zostać wystawione na sprzedaż przez zachodnie grupy kapitałowe. Z dużym prawdopodobieństwem pojawią się również utrudnienia w pozyskaniu finansowania bankowego przez klientów. Na takim rynku pierwszorzędną rolę odgrywać będzie stabilność, stałość polityki kredytowej i zaufanie.

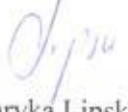

Pomimo kryzysowej sytuacji paradoksalnie bankowość spółdzielcza, w tym nasz Bank mogą skorzystać podobnie, jak podczas pierwszej fali kryzysu. Klienci ufają bankom polskim, lokalnym. Bankom, których kierownictwo i centrale są na miejscu. Należy wykorzystać te przewagi w powiązaniu z korzystną i elastyczną ofertą, jaką posiadamy oraz nowoczesnymi rozwiązaniami, które już możemy oferować, jak leasing czy terminale płatnicze dla naszych Klientów! Zwłaszcza w kontekście wysokiej adekwatności kapitałowej Banku oraz dobrej pozycji płynnościowej.

Główne kierunki działania w roku 2012

1. Dalszy dynamiczny (wyższy niż średnie dla sektora BS) rozwój działalności bankowej mierzonej sumą bilansową, wzrostem depozytów i kredytów.
2. Utrzymanie rentowności aktywów i wyniku finansowego na poziomie zapewniającym zwiększenie funduszy własnych do poziomu umożliwiającego zwiększanie akcji kredytowej w roku 2012 i kolejnych oraz wypłatę godziwej dywidendy naszym Członkom.
3. Działanie w kierunku zwiększania stabilności bazy depozytowej warunkującej bezpieczne finansowanie aktywów, w tym kredytów długoterminowych, za pomocą odpowiedniej polityki cenowej oraz budowania długotrwałych relacji z Klientami, a także działalności społecznej podejmowanej przez Bank.
4. Doskonalenie oferty produktów Banku, w tym propagowanie bankowości internetowej. Zwiększenie funkcjonalności bankowości internetowej, szczególnie w odniesieniu do korzystających z niej Małych i Średnich Przedsiębiorstw.
5. Zwiększenie palety kart VISA dostępnych dla naszych Klientów oraz propagowanie tej formy płatności.
6. Rozwój produktów oferowanych we współpracy z Bankiem BPS oraz spółkami specjalistycznymi Grupy BPS: terminale płatnicze, leasing, konsorcja kredytowe.
7. Rozwój działalności ubezpieczeniowej.
8. Doskonalenie metod monitorowania i redukcji wszystkich ryzyk występujących w działalności Banku, w tym poprzez szkolenie pracowników oraz wykorzystanie nowych baz Oracle BI.
9. Niezbędne inwestycje w rozwiązania informatyczne, techniczne oraz w infrastrukturę sieci placówek Banku.

Bardziej szczegółowe omówienie kierunków rozwoju zawiera „Strategia rozwoju Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej w latach 2012 – 2014”.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej

Prezes Zarządu (do 29.02.2012r.)	Prezes Zarządu (od 01.03.2012r.)	Wiceprezes Zarządu	Członek Zarządu
 Zbigniew Krutczenko	 Bartosz Kublik	 Henryka Lipska	 Dariusz Kołodziejcki